

חיילי צה"ל וצד"ל בלבנון

בלתי-משכילים, בלתי-מחונכים ובלתי-מוכשרים

לכאות וכתובת על הקיר כדבר מה שעלול לקרות אם יושארו לברם בשטח. הסכח בסוחמור הופסק והסיכסוך אותר ונסגר (בינתיים), הודות להימצא

צרת פיתויים לא מעטים, ואם כבר היו שני קציני צה"ל בכירים שהתפתו לשלוח יום אל הכסף, מה יגידו (ויעשו) אוני? הקיר הלבנוניים? התנהגות זו, בנוסף ללקיחת מוצרים מחנויות ואי

צבאי, הינו גם מערכת הגובה מיסים ומכסים שונים, כדי לכסות חלק מהוצאותיה, ובכך יש פתח ניכר לשחיתות, וזאת בארץ שבה פוליטיקאים ובעלי

מור. כטלוויזיה רואיין, כוכור, אחר ממכרעי הפיגוע, אשר אמר, כי היה ידוע להם על כואו הצפוי של הסיוור שאותו הם תקפו. שיתוף-פעולה של חיילי צד"ל עם גורמים עויינים אינו חייב להיות מסייכות איריאולוגיות בלבד, ובהחלט קיימת אפשרות שחיילים יתפתו לשתף פעולה תמורת תשלום נאות.

בכלל, ראוי לזכור בתחום זה, כי מי שמוכן לפעול איתך תמורת כסף, עלול לפעול נגדך תמורת יותר כסף.

דוגמה להשפעת השיקול הכספי על חיילים בצד"ל ניתנה עקב ההפרש בין המשכורות שמשלם צד"ל לחייליו לכין אלה שמשלם צבא לבנון. ההפרש הניכר לטובת צבא לבנון הביא לא פעם בעבר חיילים מצד"ל להחליף את מקום-העבודה. לחלקם כה אצה הדרך, עד שלא עזבו את צד"ל על-פי ההדליכים המקובלים, אלא פשוט ערקו ועברו לצבא לבנון, אם כתוצאה מהסכסם כלשהו תהיה נוכחות מסודרת של צבא לבנון בדרום, כך שיוכל להציע לחיילים מן הדרום שירות קרוב לבית, והמשכורת תעלה במידה ניכרת על זו שמציע צד"ל — הרי שיש לציפות לכך שרבים מחיילי צד"ל ינטשו אותו.

מה יוכל צה"ל לעשות במיקרה כזה? לפתוח במילי-המת מחירים? ומה יעשה צה"ל אם ממשלת לבנון תחליט, כדי לפגוע בצד"ל, לתת מענק נדיב לכל חייל שיערוק ממנו? מה ההגיון בהישענות על צבא

צד"ל לקבל מדים ונשק, מביאים אותם לשורותיו. אפילו תושבי הדרום כבר הדביקו להם את הכינוי "ג'נרד מעאש" — חיילי משכורת.

הבעיה החמורה ביותר בצד"ל, אחרי בעיית הגיוס, היא בעיית הסיקור. מלבד לחדו וסגנון הסגן שרבי ברכאת (הברל של שבע דרגות), אין קצינים בצד"ל. נגדים לשעבר בצבא לבנון משמשים בו כמו מקרי גרודים, משקים מאותו בית-יצרן הם מסקרי סלוגות ומחלקות.

לא סתם מורגש הוא המחדו סור בנגדים ומשקים מיומנים. ובעיה זו, של מחסור במסקרים, שלא לדבר על העדר מנהיגות צבאית אמיתית בקרב הקצינים המצויים החרפה עקב הגידול של צד"ל והדרישות שהוא יוצר למסקרים נוספים.

הסיקור ואיכותו היו המגרעות העיקריות של צבא רום וייטנאם, אשר התמוטט וקרטתו למרות כל מה שהושקע בו. וכי-1971, כאשר תכנית הוייטנאמזיה היתה בעיצומה, כתב הנגראל האמריקאי מתיו ב' רידג'ווי, מי שהיה רמטכ"ל בתקופת ג'ון קנדי, כי בניית כוח קרבי אפקטיבי דורשת, מנהיגות, נשק ואימונים, כסר זה של חשיבות, משום שבלי מנהיגות מלמעלה למטה שני הגורמים האחרים יהיו חסרי-ערך. קשה למצוא אמירה קולעת יותר למצבו של צד"ל. צה"ל ניסה למצוא פתרונות לכי

בצבא של אנטואן לחד אין קצינים: נגדים לשעבר בצבא לבנון משמשים בצד"ל כמפקדי-גדודים, משקים לשעבר הם מפקדי-פלוגות ומחלקות

אותו של צה"ל במקום האירוע ובדרום לבנון בכלל. אולם לא כך היה בעתיד, ודברים מסוג זה עלולים או להתפתח בצורה חמורה והרת-אסון.

טיבעם של הלבנונים ותרבותם, ובכלל זה של אותם המשרתים בצד"ל, לא ישתנו, ודבריו של שלמה איליה, אחרי הטבח, כי יביא את צד"ל לסטנדרטים של המערב, התקבלו בליגול ובציניות אצל רבים מקציני צה"ל בדרום לבנון (הוא בטח מתכוון למערב אפריקה).

רבים מודים במיגרעותיו של צד"ל, אך טוענים כי זהו גוף מקומי וכי יריביו אף הם מקומיים, ולכן לוקים באותן מיגרעות בסיסיות שבהן לוקה צד"ל, וכי אין הברל ניכר בין סוג ורמת האנשים המתגייסים לצד"ל לבין המצטרפים למיליציות ולאירגונים השונים הפועלים נגדו ונגד צה"ל.

אולם הבעיה העיקרית של צד"ל נוגעת למיבנהו העדתי. מבחינה זו יושב גוף זה על שני קצוות קרני הדילמה. אם יהיה זה גוף נוצרי בעיקרו, הוא יהיה כעל כושר-עמידה רב יותר, יחסית, אולם בלתי-מקובל על מרבית האוכלוסיה בדרום לבנון, שהיא אינה נוצרית. אם יהיה זה גוף מעורב יותר מבחינה עדתית, יהיה מקובל יותר, יחסית, על האוכלוסיה, אולם כושר-עמידתו יהיה נמוך יותר.

ראוי לזכור כי בשני המקרים מדובר ככושר יחסי. צבא נוצרי בעיקרו יהיה אומנם עמיד יותר, אך הוא יפעל בסביבה עויינת, יהיה נתון עקב הרכבו ללחצים צבאיים כבדים יותר, וחיליו יאלצו ללחום הרחק מבתיהם, כאשר הנסיון עם הנוצרים כלבנון מורה שכושרם ונכונותם במיקרים כאלה הינם יורדים ביותר.

אם יהיו בו שיעים במימספר ניכר, הוא אומנם יהיה מקובל יותר בקרב קבוצות מסוימות באוכלוסיה, אולם מן הראוי להזכיר כי הרכב כזה של צבא לבנון לא מנע מאל-אמל השיעי, שלא לדבר על גורמים קיצוניים יותר, ללחום בו.

אין מוצא מרימלה זאת. כל ררך שתיכחר, תהיה גרועה. הדרך שבה הר (המשך בעמוד 32)

כילה במיסעדות מבלי לשלם, לא תגביר את האהדה אליהם בקרב האוכי לוסיה המקומית. שעויונותה לגוף זה הולכת וגוברת.

היו גם מיקרים, שבהם התלוננו חיילים בצד"ל על שחיתות של מפקדיהם, בטענם כי אלה שילשלו לכיסם הפרטי כספים שנועדו עבורם.

אות על הקיר

כל אלה יוצרים אסוציאציות בלתי-ינמנעות עם צבא רום-וייטנאם, וכורז שאין בהם להגביר את חוסנו של צד"ל, את המוטיבציה של חייליו ואת מידת התמיכה של האוכי לוסיה בו.

בתחום זה, של היחס לאוכלוסיה, אין ספק שחיילי צד"ל הם האויבים הגדולים ביותר של עצמם. התנהגותם במחסומים ובנקודות-הביקורת היא, במיקרים רבים, גסה ומשפילה, ואצבע קלה מאוד על ההרק, גם כאשר מדובר באזרחים. כל אלה נוסחות כדרך קות לרכישת איבתה של האוכלוסיה המקומית.

משהו מאופייני נחשף בטבח שערכו בסוחמור, המהווה, מבחינה זו, אות

שררה למיניהם מנצלים את מעמדם לצורך טובתם האישית.

גביית המיסים והמכסים, יחד עם הצורך של האוכלוסיה לעבור במח"טומים ולקבל אישורים למיניהם, יר

שרי-ביטון רבין צד"ל איננו תחליף ל-אל-אמל

על מתנדבים, היכולים לעזור אותו, או לא להאריך את שירותם, אם משהו לא מוצא את בעיניהם, קשה לכפות עליהם מישמעת סבירה.

כך לדוגמה, חייל צה"ל הנתפס ישן בשמירה בלבנון עלול למצוא עצמו נכלא, חייל צד"ל, לעומת זאת, ישלם 50 לירות קנס (3500 שקל).

בתחום זה לא חסרים סיפורים על מעלליהם של חיילי צד"ל. למשל, מעשה כשמונה חיילים שנצטוו לאיש מוצב מסוים, ונאמר להם שסידור היציאות יהיה כך שבכל עת יהיו ששה חיילים במוצב ושניים בבית. אלא שסידור זה, כנראה, לא נשא חן בעיני השמונה. הם החליטו ששניים במוצב זה בהחלט מספיק, וכל השאר הלכו הביתה.

בעיה אחרת היא השחיתות בצד"ל. צד"ל, בנוסף להיותו גוף

מסקר יקיל איליה (עם הפסלת מירה ויכסלבאום) הוא התכוון למערב-אפריקה

עיה, ובמיגררת זו עברו 50 מחיילי צד"ל קורס-קצינים בן חמישה שבועות, אשר בעיקבותיו נשלחו למחנות מים ליחידות לתקופת נסיון, שעליפיה יקבע אם יקבלו דרגת קצונה או ימשיכו לשרת כמשקים. בהקשר לנסיון זה אפשו למצט נגדל אמריקאי מתוסכל, מאותם שהיו מעורבים במא-מץ הווייטנאמזיה, שאמר: "איך יכול ליצור מפקדים בכך שתיקה אני שים בלתי-משכילים, בלתי-מחונכים ובלתי-מוכשרים. ותשלח אותם לווסט פוינט (בתי-הספר האמריקאי לקצינים)." (ים).

בעיה נוספת היא מידת מהימנותם של המתגייסים לצד"ל, וביחוד של הלא-נוצרים שביניהם. אומנם, כל מתגייס עובר, בנוסף לבריקה הרפורית, גם בריקה ביטחונית, כדי למנוע הסתננות של גורמים עויינים. אולם מאחר שצה"ל והשב"כ שוהים בשטח רק כשנתיים, הכרתם את אוכלוסיותו עדיין אינה מספקת, ויש להגיה שהסינון אינו יעיל במיוחד, מהו גם שבשום מיקרה לא ניתן להשיג ביטחון מחלט בתחום זה.

אין זה מן הנמנע שלצד"ל כבר התגייסו אנשי אירגונים עויינים, הזוכים לאימון מדיהם של קציני צה"ל, ואשר ינצלו את האימון, המעמד והנשק שניתנים להם, לפעולות שיעבי או לפגיעה בצד"ל ואף להחלישתו וערעורו בשעת-מיבחן. תופעות מן הסוג הזה כבר התגלו במימשורות המקומיים, כאשר התברר שאנשי מישי-מרות אזרחיים בתיבנות וכי ערביםלים שיתפו פעולה עם גורמים עויינים, ובמיקרה של ערביםלים פעל איש המישי-מרות המקומיים בשיתוף עם חוליה שגרמה למותם של שני חיילי צה"ל.

מילחמת מחירים

וגמה בולטת לעלול להתרחש בתחום זה ניתנה לאחרונה, בהקשר למארב שהביא לטבח בסוח